

Aan:

de dames E. Slagt-Tichelman,
B. van den Berg-Slagter en
A.M. Kleine Deters en de heren
S.J. Vegter, J.J. Moes,
J.G.M. Schomaker, A. Vorenkamp,
T.P. Blinde, A.K. Schoenmaker en F.P. Duut

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 17 april 2020

Ons kenmerk 16/5.10/2020000674

Behandeld door de heer J. de Vos (0592) 36 58 04

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde inzake opkoop stikstofruimte door de provincie Noord-Brabant

Geachte dames en heren,

In uw brief van 31 maart 2020 stelde u een aantal vragen over opkoop van stikstofruimte door de provincie Noord-Brabant. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Is het College van GS op de hoogte van deze ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant;

Antwoord 1

Ja, wij hebben u hierover ook recent geïnformeerd in de Statenbrief 'Update stikstofdossier.'

Vraag 2

Klopt het dat de provincie Noord-Brabant ook het voornemen heeft een boerderij in Drenthe op te kopen en daarmee stikstofruimte;

Antwoord 2

Ja dat klopt, de provincie Noord-Brabant is voornemens om vier boerderijen met stikstofruimte buiten de provincie Noord-Brabant op te kopen voor de ontwikkeling van het logistiek park Moerdijk. In Drenthe betreft het één stoppende pluimveehouderij die al enige tijd in de openbare verkoop stond.

Met onder andere het Landbouw Collectief en met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden de exacte randvoorwaarden voor extern salderen nog besproken. Zoals wij u ook hebben aangegeven, vinden wij het daarom ongepast dat een mede-provinciebestuur op die uitkomst vooruitloopt. Wij hebben dit ook laten weten aan het provinciebestuur van Noord-Brabant. Daarnaast hebben wij u eerder gemeld dat onze inzet erop gericht is dat de te nemen maatregelen, zoals extern salderen of een opkoopregeling, niet ten koste van de leefbaarheid van het buitengebied mogen gaan. Onze inzet is er daarom op gericht om hier binnen het IPO eenduidige afspraken over te maken.

Vraag 3

Is het College van GS voornemens met voorstellen te komen om boerderijen op te kopen in Drenthe;

Antwoord 3

In het kader van de uitvoering van onze afspraken uit het Natuurpact kopen wij, op vrijwillige basis, soms boerderijen op in de gebiedsprocessen van het Programma Natuurlijk Platteland. Voor wat betreft de stikstofaanpak kopen wij op dit moment geen boerderijen op. Zoals bij het antwoord op vraag 2 weergegeven, werken wij eerst aan eenduidige afspraken.

Vraag 4

Op basis van welke regelgeving kan de provincie Noord-Brabant extern salderen? Is hier een afspraak over gemaakt tussen de provincie en ministerie?

Antwoord 4

Extern salderen is mogelijk op grond van de provinciale Beleidsregels intern en extern salderen. Deze regels zijn in samenspraak met alle provincies en de rijksoverheid tot stand gekomen en op 13 december 2019 in werking getreden. Daarbij is vastgelegd dat wij, tot aan de vaststelling van landelijke wetgeving betreffende het extern salderen met dier- en fosfaatrechten, geen definitieve natuurvergunning verlenen op basis van extern salderen met een bedrijf dat op 4 oktober 2019 beschikte over dier- of fosfaatrechten. Op basis van de huidige beleidsregels kan derhalve nog geen definitieve vergunning worden verleend. Dit kan pas indien extern salderen ook toegestaan wordt met bedrijven waar dier- of fosfaatrechten aanwezig zijn.

Vraag 5

Is het extern salderen afgebakend per provincie (c.q. omliggende provincies indien Natura 2000 gebied daar ook in de buurt ligt) en per natura 2000 gebied met omliggende ontwikkelingen;

Antwoord 5

Extern salderen is een optie voor initiatieven die de veroorzaakte stikstofdepositie niet binnen het project of met intern salderen kunnen oplossen. Dit is niet afgebakend per provincie of per Natura 2000-gebied, omdat er ook sprake kan zijn van kleine deposities op grotere afstand. Deze zullen dan ook gecompenseerd moeten worden met salderen. Onderwerp van gesprek binnen het IPO is hoe wij ongewenste ontwikkelingen kunnen tegengaan.

Vraag 6

Wat zijn de voor- en nadelen van deze ontwikkeling in het algemeen en in het bijzonder voor de Drenthe en de Drentse agrarische sector;

Antwoord 6

Met de provincie Noord-Brabant zijn wij in gesprek over deze ene boerderij. Ook is deze situatie een goede reden om binnen het IPO met de collega-provincies werkbare afspraken te maken, omdat alle provincies de wens hebben deze situaties te vermijden.

Omdat Noord-Brabant maar een klein deel van de stikstofruimte van deze boerderij nodig heeft, komt een groot deel van de ruimte binnen Drenthe vrij. Dat zal bijdragen aan de opgave in Drenthe.

Vraag 7

Hoe ziet het College van GS de gevolgen van vrijkomende agrarische bebouwing in relatie tot ondermijning;

Antwoord 7

Extern salderen en/of een opkoopregeling mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid van het buitengebied. Vrijkomende agrarische bebouwingen mogen niet voor een verloedering van het platteland zorgen. We dienen aan de voorkant hier duidelijke uitgangspunten over af te spreken.

Vraag 8

Wanneer verwacht het College van GS dat er meer duidelijkheid komt over landelijke en provinciale randvoorwaarden en regels rond opkoop van stikstofruimte;

Antwoord 8

Onze inzet is dat zorgvuldigheid voor snelheid gaat. Wij vinden hierin afstemming met onze maatschappelijke partners belangrijk. Dit betekent dat de landelijke streefdatum van 1 mei 2020 voor Drenthe niet haalbaar is, ook omdat wij door de coronacrisis geen fysieke afstemming kunnen hebben. Ook komt er zo meer tijd om de lessen van deze Noord-Brabantse casus te verwerken in de regels en onderlinge afspraken.

Het vervolg hangt sterk af van in hoeverre de inbreng vanuit de maatschappelijke partners nog tot grote wijzigingen in de voortliggende concepten zal leiden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

voorzitter

secretaris

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
Der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Datum
Betreft Beantwoording Kamervragen over de opkoop van diverse
veehouderijen in andere provincies door de provincie Noord-Brabant

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik uw Kamer de antwoorden op vragen van het lid Geurts (CDA) en
Dik-Faber (CU) over opkoop van diverse veehouderijen in andere provincies door
de provincie Noord-Brabant (ingezonden 31 maart 2020, kenmerk 2020Z05851).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

**Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

0000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/inv

Behandeld door

T. Grond MSC

T 06 1169 4054

T.Grond@minlnv.nl

Ons kenmerk

DGNVLC **Met opmaak**

Uw kenmerk

Bijlage(n)

1.

Bent u ervan op de hoogte dat de Brabantse Gedeputeerde Staten aan hun Provinciale Staten voorstellen om het inpassingsplan voor Logistiek Park Moerdijk gewijzigd vast te stellen?¹

Antwoord

Ja.

2.

Op basis van welke regelgeving kan de provincie Noord-Brabant extern salderen? Is hier een afspraak over gemaakt tussen de provincie en het ministerie?

Antwoord

Extern salderen is mogelijk op grond van de Provinciale Beleidsregels intern en extern salderen. Deze beleidsregels zijn in samenspraak met de Rijksoverheid tot stand gekomen. De beleidsregels zijn op 13 december 2019 in werking getreden.² In de Provinciale Beleidsregels is vastgelegd dat de Gedeputeerde Staten, tot vaststelling van de landelijke wetgeving betreffende het extern salderen met dieren fosfaatrechten, geen definitieve natuurvergunning verlenen op basis van extern salderen met een bedrijf dat op 4 oktober 2019 beschikte over dier- of fosfaatrechten. Gedeputeerde Staten kunnen wel aanvragen met extern salderen met deze bedrijven in behandeling nemen.

Provincie Noord-Brabant heeft met zes veehouderijen aankoopovereenkomsten gesloten, om te kunnen voldoen aan de tussenuitspraak van de Raad van State dat het inpassingsplan voor Logistiek Park Moerdijk met een passende beoordeling gewijzigd vastgesteld dient te worden. Daarmee treffen zij de voorbereidingen om te kunnen salderen wanneer de Raad van State het gewijzigde inpassingsplan heeft beoordeeld en wanneer het extern salderen met veehouderijbedrijven wordt opengesteld. De provincie Noord-Brabant heeft een risico genomen om vooruitlopend op de openstelling van extern salderen met veehouderijbedrijven de betreffende aankoopovereenkomsten te sluiten.

Het feitelijke salderen vindt plaats bij de vergunningverlening. Dat is op dit moment nog niet aan de orde. Op basis van de huidige Provinciale Beleidsregels kan nog geen definitieve vergunning worden verleend, maar aanvragen met extern salderen met veehouderijbedrijven kunnen wel al in behandeling worden genomen. De voorbereidingen die Noord-Brabant heeft getroffen zijn zodanig niet in strijd met de Provinciale Beleidsregels. Wel moet worden opgemerkt dat de provincie een eigen afweging heeft gemaakt om vooruitlopend op de openstelling van extern salderen met veehouderijbedrijven de betreffende aankoopovereenkomsten te sluiten. Mede gezien de beperkte afstemming met de andere provincies over deze opkoop, verdient het handelen van de provincie geen schoonheidsprijs.

¹ Noordhollands Dagblad, 30 maart 2020 - "Provincie Noord-Brabant aast op stikstof Noord-Hollandse boeren voor industriedoeleinden"

² In de provincie Friesland zijn deze beleidsregels per 1 februari 2020 van kracht geworden.

3.

Kunt u aangeven waarom de rekenafstand (binnen het programma AERIUS) voor scheepvaarroutes niet meer is begrensd op 5 kilometer?

Ons kenmerk
DGNVLG / 20093466

Antwoord

Middels verschillende releases wordt de rekentool AERIUS Calculator continu verbeterd. Zo is sinds maart 2017 de rekenafstand voor zee- en binnenscheepvaart niet meer begrensd tot op 5 kilometer van een scheepvaartbron in AERIUS. De depositiebijdrage van scheepvaart wordt sinds dat moment met AERIUS Calculator dus ook op meer dan 5 kilometer uitgerekend.

4.

Klopt het dat dit betekent dat de stikstofdepositie ten gevolge van o.a. scheepvaartroutes erg ver, over vrijwel geheel Nederland, gaat? Voor welke activiteiten geldt dat deze ook over heel Nederland gaan?

Antwoord

Omdat scheepvaartroutes direct langs de Nederlandse kust en door het hele land lopen, heeft de zee- en binnenscheepvaart inderdaad op vrijwel alle Natura 2000-gebieden een bijdrage aan de stikstofdepositie. Voor alle sectoren geldt dat deze bijdragen aan de depositiedeken in heel Nederland.

5.

Klopt het dat dit gaat om geringe deposities, op grotere afstand in de orde van grootte van 0,02 mol/ha/jaar, en dat bij deze lage deposities niet overal met zekerheid gesteld kan worden dat er geen sprake is van significant negatieve effecten en dat deze dan ook gesaldeerd moeten worden?

Antwoord

Op grotere afstand van de bron kan de berekende depositiebijdrage van activiteiten net meer dan 0,00 mol/ha/jaar zijn. Als significant negatieve effecten niet op voorhand op basis van objectieve gegevens kunnen worden uitgesloten, dient op basis van een passende beoordeling zekerheid te worden verkregen dat de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Daarbij moet niet alleen worden gekeken naar de afzonderlijke effecten van het voorliggende plan of project, maar ook naar de cumulatie van deze effecten met die van andere projecten of plannen.

Uit de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat het uitgangspunt is dat als een plan of project een toename van stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied veroorzaakt op een reeds door stikstof overbelast stikstofgevoelig habitat, een significant negatief effect op voorhand niet kan worden uitgesloten. Daarbij is niet relevant hoe gering de depositie is die door het voorliggende plan of project wordt veroorzaakt. Dat betekent dat er over het algemeen – tenzij er in concreet geval wel objectieve gegevens zijn die op voorhand significante gevolgen uitsluiten – ook bij kleine deposities een vergunning zal moeten worden aangevraagd op basis van een passende beoordeling. Die vergunning kan worden verleend als:

1. op basis van de specifieke omstandigheden in het gebied zonder redelijke wetenschappelijke twijfel kan worden geconcludeerd dat de

geringe depositie niet leidt tot een aantasting van de natuurlijk kenmerken;

2. door interne of externe saldering wordt voorkomen dat de depositie op het betrokken habitat toeneemt;
3. sprake is van woningbouw (of een van de zeven tracébesluiten) en gebruik wordt gemaakt van depositieruimte uit het stikstofregistratiesysteem; of
4. sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en voor het project geen reële alternatieven zijn en in adequate compensatie is voorzien (uitzondering van artikel 6, vierde lid, van de Habitatrichtlijn - ADC-spoor).

Ons kenmerk
DGNVLG / 20093466

6.

Is het extern salderen afgebakend per provincie (c.q. omliggende provincies indien Natura 2000-gebied daar ook in de buurt ligt) en per Natura 2000-gebied met omliggende ontwikkelingen? Zo nee, hoe denkt u dit wel te gaan bereiken?

Antwoord

Extern salderen is een optie voor overheden of bedrijven die de veroorzaakte stikstofdepositie niet binnen het project of op de locatie kunnen oplossen door stikstofemissie over te nemen van bedrijven die (deels) stoppen. Dit is niet afgebakend per provincie of per Natura 2000-gebied, omdat deze bedrijven soms ook geringe deposities veroorzaken op grotere afstand. Ook bij deze lage deposities kan niet worden uitgesloten dat er sprake is van significant negatieve effecten, zoals aangegeven bij de beantwoording van vraag 5. Met de provincies maak ik afspraken over de manier van samenwerken bij effecten die de provinciegrenzen overschrijden. Ik zal in die gesprekken met de provincies borgen dat extern salderen door provincies zal plaatsvinden in de context van de gebiedsgerichte aanpak.

7.

Hoe is, aangezien de provincie Noord-Brabant meerdere veehouderijen buiten hun provincie heeft opgekocht, gewaarborgd dat de vrijkomende agrarische grond ook ingezet wordt ter versterking van de omliggende agrarische bedrijven?

8.

Hoe gaat voorkomen worden dat voormalige agrarische bebouwing leeg komt te staan (er is immers geen vergunning meer voor activiteiten), met mogelijk ondermijnende activiteit tot gevolg, aangezien in het Statenvoorstel wordt aangegeven dat de opstallen doorverkocht worden?

Antwoord

Ik maak met de provincies afspraken om bij het openstellen van extern salderen met veehouderijbedrijven ook beheersmaatregelen te treffen die leegstand en verloedering tegengaan. Voor deze specifieke casus geldt dat bij drie van de vier veehouderijbedrijven die de provincie Noord-Brabant buiten hun provincie heeft opgekocht, is afgesproken om alleen de stikstofruimte op te kopen. Bij twee

veehouderijbedrijven was al een ontwikkelaar in beeld voor herontwikkeling van de grond; bij een veehouderij was ook een landbouwtak en boerderijcamping en blijft de agrarische bestemming derhalve (gedeeltelijk) behouden.

9.

Voorziet u problemen in andere provincies nu stikstofruimte door Noord-Brabant bij hen is gekocht, terwijl deze stikstofruimte wellicht nodig is om bij hen starterswoningen te bouwen of lokale werkgelegenheid te behouden? Zo nee, kunt u dit uitgebreid toelichten?

Antwoord

De provincie Noord-Brabant heeft aangegeven van de aangekochte veehouderijen maar een beperkt deel van de beschikbare ruimte nodig te hebben, en dat zij de overige stikstofruimte ten gunste willen laten komen van publieke doelen in desbetreffende provincies. Ik ben voornemens om met de provincies te bekijken welke mogelijkheden er zijn om onbenutte stikstofruimte die vrijkomt bij extern salderen op die manier in te zetten.

Desalniettemin onderschrijf ik het belang om de effecten van de openstelling van extern salderen met veehouderijbedrijven goed in de gaten te houden, zodat eventuele ongewenste effecten tijdig kunnen worden voorkomen. Ik heb met de provincies afgesproken dat zij het voornemen om extern salderen open te stellen voor veehouderijbedrijven eerst bespreken met stakeholders en daarna een definitief besluit nemen over openstelling en beheersmaatregelen. Ook stel ik de bevoegde gezagen voor de effecten in de praktijk op maandbasis onderling te delen en te bespreken en na een half jaar een tussenbalans op te maken. Na een jaar kan de regeling dan worden geëvalueerd.

Daarnaast maak ik voor de zomer afspraken met de medeoverheden over de gebiedsgerichte aanpak. De ervaringen die we tot die tijd opdoen bij onder andere extern salderen worden daarbij gebruikt.

10.

Deelt u de mening dat dit gedrag van de provincie Noord-Brabant als cowboygedrag te benoemen is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Voor de beantwoording van deze vraag verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2.

11.

Bent u bereid, gezien de tijdsdruk op het dossier, de antwoorden begin volgende week aan de Kamer te sturen?

Antwoord

Ja.

De voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe
mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen

Assen, 31 maart 2020

Onderwerp: Schriftelijke vragen ex art 41 RvO m.b.t. opkoop stikstofruimte door provincie Brabant.

Geachte mevrouw Klijnsma,

De provincie Noord-Brabant heeft volgens berichtgeving in de media overeenkomsten gesloten met een aantal veehouderijen om stikstofruimte te kopen in andere provincies voor de realisatie van het Logistiek Park Moerdijk. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant hebben Provinciale Staten van die provincie hierover een beleidsvoorstel gedaan en gemeld dat zes overeenkomsten zijn gesloten. Een overeenkomst heeft betrekking op een boerderij in Drenthe. Hoewel daarover nog geen besluit is genomen vinden wij dit een ongewenste ontwikkeling. Stikstofruimte uit Drenthe gaat zo verloren voor te realiseren projecten in Drenthe en in Provinciale Staten is al eerder gewaarschuwd dat dit een richting is die wij niet op willen. Bovendien staat deze ontwikkeling haaks op de inhoud van een brief van de minister waarin zij onder andere aangeeft dat extern salderen zal moeten plaatsvinden binnen de gebiedsgerichte aanpak omdat alle partijen daar belang bij hebben.

Daarom hebben wij de volgende vragen:

1. Is het College van GS op de hoogte van deze ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant;
2. Klopt het dat de provincie Noord-Brabant ook het voornemen heeft een boerderij in Drenthe op te kopen en daarmee stikstofruimte;
3. Is het College van GS voornemens met voorstellen te komen om boerderijen op te kopen in Drenthe;
4. Op basis van welke regelgeving kan de provincie Noord-Brabant extern salderen? Is hier een afspraak over gemaakt tussen de provincie en ministerie?
5. Is het extern salderen afgebakend per provincie (c.q. omliggende provincies indien Natura 2000 gebied daar ook in de buurt ligt) en per natura 2000 gebied met omliggende ontwikkelingen;
6. Wat zijn de voor- en nadelen van deze ontwikkeling in het algemeen en in het bijzonder voor de Drenthe en de Drentse agrarische sector;

7. Hoe ziet het College van GS de gevolgen van vrijkomende agrarische bebouwing in relatie tot ondermijning;
8. Wanneer verwacht het College van GS dat er meer duidelijkheid komt over landelijke en provinciale randvoorwaarden en regels rond opkoop van stikstofruimte;

Siemen Vegter, CDA Johan Moes, VVD Elke Slagt-Tichelman, GL Jos Schomaker, PvdA

Bernadette van den Berg-Slagter, CU Bert Vorenkamp, PVV Thomas Blinde, FvD

Alfred Schoenmaker, SL Anry Kleine Deters, D66 Frank Duut, OpDrenthe